

Den anfrätta stammen Nils von Hofsten, eugeniken och steriliseringarna 1909-1963

Maria Björkman

Akademisk avhandling

som för avläggande av filosofie doktorsexamen vid Linköpings universitet kommer att offentligt försvaras i Temcas, Hus T, Campus Valla, fredagen den 23 september 2011, kl. 13.15

Abstract

Zoologen Nils von Hofsten (1881-1967) var en av de mest inflytelserika personerna i Sverige på områdena eugenik och steriliseringar. I denna avhandling belyses detta inflytande, som sträckte sig över närmare femtio år. von Hofstens eugenik och dess tillämpningar granskas med avseende på teman, förändringar och kontinuiteter, under en tid då synen på eugenik och steriliseringspraktik genomgick stora förändringar.

Avhandlingen analyserar också von Hofstens nätverk av genetiskt intresserade forskare och de lobbykampanjer detta nätverk ägnade sig åt för att lansera eugeniken i Sverige under 1910- och 20-talen. Nätverket utgjorde en viktig "maktbas" genom vilken von Hofsten kunde nå inflytelserika positioner, inte minst den som vetenskapligt råd i Medicinalstyrelsen. Nätverket analyseras också ur ett maskulinitetsperspektiv och ur ett genuskontraktsperspektiv, vilket bidrar till att bredda förståelsen av varför steriliseringarna drabbade främst kvinnor.

Slutligen diskuteras hur von Hofsten bidrog till att skapa en ny, eugenisk expertis. Diskussionen sker med hjälp av begreppen "biopolitik", "biomakt", "interventionsstrategier" och "subjektivering".

Nyckelord: vetenskapshistoria, eugenikhistoria, sociala nätverk, maskulinitet, genuskontrakt, biopolitik, biomakt, expertis.

Institutionen för tema – Tema teknik och social förändring
Linköpings universitet, 581 83 Linköping, Sverige

ISBN: 9789179242398, ISSN: 0282-9800 (LSAS), ISSN: 1404-00x (Pandora)

Nils von Hofsten, eugenics and sterilizations 1909-1963

Maria Björkman

Academic dissertation

Academic dissertation for the Degree of Doctor of Philosophy at Linköping University to be publicly defended on Friday 23 September 2011 at 13.15 in Temcas, T building, Valla Campus, by Maria Björkman.

Abstract

This thesis examines one of the central characters in Swedish eugenics and sterilization practises, the zoologist Nils von Hofsten (1881-1967), and his influence during the first half of the 20th Century. It elucidates important themes, changes and continuities in von Hofsten's eugenic activities during his long career.

The thesis analyzes von Hofsten's social network of genetic interested scientists, as a "power base" for his influence on sterilization policy and practice. Lobbying work was done via the network to secure important positions of influence, for example von Hofsten's post as a scientific advisor to the State Medical Board. The network is also examined in terms of expressed masculinity. A eugenics-based masculinity is considered, and interpreted in terms of a "gender contract". This had an impact on how the sterilization activities came to be focused on women in particular.

Finally, the thesis discusses how von Hofsten contributed to launch a new type of social expertise, i.e., eugenics expertise. In analyzing his eugenic expertise, the concepts of "biopolitics" and "biopower" are applied, as well as the concepts "intervention strategies" and "modes of subjectification".

Keywords: history of science, history of eugenics, social networks, gender contract, biopolitics, biopower, masculinity, expertise.

Department of Thematic Studies – Technology and Social Change
Linköping university, SE-581 83 Linköping, Sweden

ISBN: 9789179242398, ISSN 0282-9800 (LSAS), ISSN: 1404-00x (Pandora)